Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

aan [redacted]
Per e-mail: [redacted]

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Woo-loket
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC 's-Gravenhage

verzenddatum 5 november 2026
betreft Woo-verzoek Advocatenkosten
ons kenmerk W2026019
pagina 1/7

Geachte [redacted],

Op 9 april 2026 heeft u per post een verzoek om informatie op grond van de Wet Open Overheid (hierna: Woo) ingediend bij de Tweede Kamer. Uw verzoek ontvingen wij op 16 april 2026. In uw verzoek vraagt u om (kort gezegd) facturen, declaraties van externe juridische bijstand of kostenvergoedingen en de hierover gevoerde correspondentie met betrekking tot de kwestie tussen mevrouw Arib en mevrouw Bergkamp over de publicatie van het onderzoeksrapport én trajecten die samenhangen met bovengenoemde kwestie. U verzoekt tevens om alle facturen van Knoops Advocaten, de advocaat van mevrouw Arib, die betrekking hebben op haar juridische procedures in deze kwesties.

Per e-mail van 22 april 2026 is u verzocht uw verzoek nader te preciseren.
Uit uw reactie per e-mail van 23 april 2026 kan worden opgemaakt dat u bovengenoemde informatie over kosten voor juridische bijstand wenst te ontvangen als dit verband houdt met signalen en klachten van (oud-)medewerkers over vermeend grensoverschrijdend gedrag en het naar aanleiding hiervan uitgevoerde extern feitenonderzoek.

Uw verzoek ziet op informatie over de periode vanaf 31 oktober 2023 tot en met 23 april 2026.

Verloop behandeling Woo-verzoek
Per e-mail van 16 april 2026 is de ontvangst van uw verzoek bevestigd en is aangegeven dat dit in behandeling wordt genomen.

Op 2, 28 en 29 juli en 3 september 2026 heeft de behandelend Woo-jurist telefonisch contact met u gehad. Op 4 en 30 juni, 29 juli, 3 september, 1 en 7 oktober 2026 heeft de behandelend Woo-jurist u geïnformeerd over de stand van zaken van de behandeling van uw verzoek.

Op 2 september 2026 heeft u per e-mail een ingebrekestelling ingediend. Per e-mail van 3 september 2026 is de ontvangst van de ingebrekestelling bevestigd.

Op 30 oktober 2026 heeft de behandelend Woo-jurist de bij het verzoek betrokken derde-belanghebbenden om een zienswijze gevraagd. Voor een toelichting verwijs ik u naar het kopje "Zienswijzen".

Per e-mail van 7 oktober 2026 heeft de Woo-jurist u laten weten dat uiterlijk 3 november 2026 op uw Woo-verzoek wordt beslist, en zoveel eerder als mogelijk.

Besluit
Ik heb besloten om:

- 64 documenten geheel openbaar te maken;
- 494 documenten gedeeltelijk openbaar te maken.

Onder het kopje "Overwegingen" leest u waarom de documenten (gedeeltelijk) niet openbaar zijn gemaakt.

Zoekslag
Er is zorgvuldig gezocht naar de gevraagde informatie. Daarbij zijn 558 documenten aangetroffen die binnen de reikwijdte van uw verzoek vallen. Daarvoor is een uitvraag gedaan bij de Stafdienst Financieel Economische Zaken, specifiek team inkoop. Team inkoop is verantwoordelijk voor de gemaakte juridische kosten in het feitenonderzoek van de Tweede Kamer. Bij dit team is een lijst opgevraagd met inkooporders die verband houden met het feitenonderzoek. Aan de hand van deze lijst zijn alle facturen, declaraties en correspondentie opgezocht en verzameld. Deze informatie is aangeleverd aan de betrokken Woo-jurist. Tevens is een zoekslag verricht bij de stafdienst Juridische Zaken. De kerntaak van deze stafdienst is juridische advisering en controle binnen de Tweede Kamer, waaronder de inschakeling van juridische dienstverleners (zoals advocaten).

Zienswijzen
Een deel van de informatie is afkomstig van of heeft betrekking op derden. Omdat de (voorgenomen) openbaarmaking van (een deel van) deze informatie mogelijk aan de belangen van deze derden raakt, zijn zij gevraagd om een zienswijze op de voorgenomen openbaarmaking te geven (artikel 4:8, eerste lid, onder a, van de Awb).

Enkele reacties op het aan deze derden gerichte zienswijzeverzoek hebben geleid tot wijzigingen in de voorgenomen openbaarmaking. In de documenten die bij de zienswijze zijn voorgelegd, was op enkele plaatsen informatie nog leesbaar die op andere plaatsen wel was gelakt.

Overwegingen

Namen en andere persoonsgegevens (artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo)
Op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo wordt geen informatie openbaar gemaakt als het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Openbaarmaking van persoonsgegevens, zoals namen, e-mailadressen, telefoonnummers, functienamen en handtekeningen vormen een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van degene op wie de gegevens betrekking hebben. Ik maak deze informatie niet openbaar, omdat dit de privacy van betrokkenen kan schenden, en het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking van de betreffende persoonsgegevens.

Dit uitgangspunt hanteer ik ook voor persoonsgegevens van ambtenaren. Het belang van bescherming van de privacy van de betrokken ambtenaren weegt zwaarder dan het belang van openbaarheid van deze informatie. Daarbij neem ik ook mijn verantwoordelijkheid in het kader van goed werkgeverschap in overweging. Verder weegt mee dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam of andere gegevens aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking voor eenieder. Het is vaste rechtspraak dat namen van ambtenaren die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden niet openbaar hoeven te worden gemaakt.[1]

Namen van ambtenaren, bestuurders of adviseurs die vanuit hun functie *wel* naar buiten treden of een publieke/bestuurlijke rol vervullen zijn wel openbaar gemaakt. Dit geldt ook als zij naar hun aard een functie bekleden die openbaarheid met zich meebrengt.

In de documenten die ik (gedeeltelijk) openbaar maak zijn de namen en andere persoonsgegevens onleesbaar gemaakt met de aanduiding '5.1.2e'.

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Woo)
Op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Woo wordt informatie niet openbaar gemaakt als het gaat om bedrijfs- en fabricagegegevens die in vertrouwen aan de overheid zijn medegedeeld. Het gaat om gegevens waaruit informatie kan worden afgelezen of afgeleid over de technische bedrijfsvoering, het

[1] Zie onder meer ABRvS 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:321.

productieproces, de afzet van producten of de afnemers of leveranciers. Ook financiële gegevens kunnen als bedrijfs- en fabricagegegevens worden aangemerkt.

In dit geval betreft het informatie over de financiële bedrijfsvoering en tarieven. Bij de inventarisatie zijn offertes en facturen van derden aangetroffen die in het kader van (juridische) ondersteuning hun diensten aan de Tweede Kamer hebben aangeboden. Op de facturen staan de gehanteerde uurtarieven, (een opslag voor) kantoorkosten, kortingspercentages, werkwijzen en de urenspecificaties. Deze informatie is eveneens in (begeleidende) e-mailcorrespondentie opgenomen.

Inzicht in (de totstandkoming van) deze informatie kan nadelige gevolgen hebben voor de betreffende partijen. Concurrenten kunnen daar namelijk hun voordeel mee doen, bijvoorbeeld door bij vergelijkbare dienstverlening hun tarieven daarop aan te passen. Dat benadeelt de concurrentiepositie van de betrokken partij. Ook het openbaar maken van urenspecificaties, in combinatie met de totaalbedragen, kan leiden tot een onevenredige benadeling van de concurrentiepositie van deze derden. Aan de hand van de urenspecificaties kan het (gemiddelde) uurtarief namelijk eenvoudig worden berekend. Om die reden maak ik de uurtarieven en urenspecificaties niet openbaar. Dit geldt ook voor de totaalbedragen.

Daar komt bij dat uit de informatie kan worden opgemaakt hoe het betreffende kantoor of bureau opereert en welke strategieën het toepast. Ook om die reden is de genoemde informatie bedrijfsvertrouwelijk.

De betreffende informatie is onleesbaar gemaakt met daarop de aanduiding '5.1.1c'.

<u>Interne postbussen en telefoonnummers (artikel 5.1, tweede lid, onder i, van de Woo)</u>
Op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder i, van de Woo wordt informatie niet openbaar gemaakt als het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het goed functioneren van (onder meer) de Staat.

In diverse documenten staan interne e-mailadressen van organisatieonderdelen, extern gedelegeerd opdrachtgevers, het persoonlijk e-mailadres van de Griffier en interne telefoonnummers van organisatieonderdelen die uitsluitend zijn bedoeld voor intern gebruik. Openbaarmaking van deze interne communicatiemiddelen kan ertoe leiden dat derden van buiten de Kamerorganisatie hiervan gebruik gaan maken. Omdat de e-mailadressen en telefoonnummers dan gebruikt kunnen worden voor een ander doel dan waarvoor ze zijn bedoeld, zullen de interne werkprocessen verstoord worden. Dat schaadt het goed functioneren van de Tweede Kamerorganisatie. Daar staat tegenover dat aan het belang van openbaarmaking van deze informatie nauwelijks gewicht toekomt. De informatiewaarde ervan is gering. De overige informatie uit de e-mailwisselingen is ook zonder deze interne emailadressen te begrijpen.

Deze informatie is in de documenten onleesbaar gemaakt met de aanduiding '5.1.2i'.

Intern beraad; persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 5.2 Woo)
Het uitgangspunt van de Woo is dat overheidsinformatie openbaar is. Dit geldt in principe ook voor documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad. Intern beraad is het overleg tussen en met ambtenaren binnen een bestuursorgaan of binnen een kring van bestuursorganen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een bestuurlijke aangelegenheid. Documenten die bestemd zijn voor intern beraad kunnen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten. Onder persoonlijke beleidsopvattingen wordt verstaan: ambtelijke adviezen, meningen, visies, aanbeveling of conclusies van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad. Persoonlijke beleidsopvattingen zijn niet: feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.

Ten aanzien van openbaarmaking van deze opvattingen geldt het volgende. Op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo worden persoonlijke beleidsopvattingen in documenten die bestemd zijn voor intern beraad niet openbaar gemaakt. Hiermee is beoogd te waarborgen dat ambtenaren de vrijheid hebben om ongehinderd hun bijdrage te leveren aan het overleg over de voorbereiding of uitvoering van beleid, ook in het overleg met hun bestuurder of hun leidinggevende. Zij moeten ongehinderd en in alle openhartigheid onderling functioneel kunnen communiceren, van gedachten kunnen wisselen, kunnen brainstormen of anderszins kunnen overleggen en nota's en concepten kunnen opstellen. Een zekere mate van vertrouwelijkheid is nodig om te komen tot effectieve besluitvorming met betrekking tot taken die een bestuursorgaan heeft, waaronder ook de voorbereiding en uitvoering daarvan. Het belang van de vrijegedachtewisseling tussen en met ambtenaren weegt in uitgangspunt dan ook zwaarder dan het algemeen belang van openbaarheid van deze informatie.

De e-mail van vrijdag 15 maart 2024 (document: 407) is aangemerkt als intern beraad en de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen zijn niet openbaar gemaakt. Het betreft een interne e-mail waarin geadviseerd wordt over het direct daarboven staande onderwerp. Deze laatste informatie wordt openbaar gemaakt.

Persoonlijke beleidsopvattingen en goede democratische bestuursvoering
Op grond van artikel 5.2, tweede lid, van de Woo kan informatie over een persoonlijke beleidsopvatting openbaar worden gemaakt met het oog op een goede democratische bestuursvoering. Deze informatie wordt dan gegeven in een vorm die niet herleidbaar is naar de persoon die de opvatting heeft geuit (geanonimiseerde vorm), tenzij degene die opvatting heeft geuit of zich erachter heeft gesteld ermee heeft ingestemd dat de informatie wel in herleidbare vorm wordt verstrekt. Het is niet in het belang van een

goede en democratische bestuursvoering de persoonlijke beleidsopvattingen in de genoemde e-mails en concepten openbaar te maken. Bij de niet openbaar gemaakte persoonlijke beleidsopvattingen heb ik ervoor gekozen om dat niet te doen. Ook na het anonimiseren zijn deze persoonlijke beleidsopvattingen, vanwege de aard van het onderwerp en de kleine kring betrokkenen, nog steeds herleidbaar naar personen. Betrokkenen zullen door openbaarmaking, ook als dit geanonimiseerd gebeurt, terughoudender worden in het uiten van hun persoonlijke beleidsopvattingen. Het belang van openbaarmaking weegt daarom niet op tegen het belang dat het intern beraad over concepten in alle vrijheid moet kunnen worden gevoerd.

In de documenten die ik (gedeeltelijk) openbaar maak, zijn de persoonlijke beleidsopvattingen onleesbaar gemaakt met daarop de aanduiding '5.2.1'.

Wijze van openbaarmaking
U ontvangt het besluit en de openbaar te maken informatie per e-mail. Daarnaast publiceren wij het besluit en de documenten via www.tweedekamer.nl/contact-en-bezoek/wet-open-overheid-woo/woo-besluiten.

Vragen
Heeft u vragen over dit besluit of de behandeling van dit Woo-verzoek, dan kunt u contact opnemen met de Woo-jurist via het e-mailadres woo@tweedekamer.nl.

Met vriendelijke groet,

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Namens deze

[redacted]

mr. P. Oskam
Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Bezwaar

Deze brief is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. U kunt tegen dit besluit bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift indienen. Met het bezwaar kunt u het besluit aanvechten. U moet het bezwaarschrift richten aan de Tweede Kamer, t.a.v. het Woo-loket, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag. U kunt het ook e-mailen naar woo@tweedekamer.nl. In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:
a. de naam en het adres van de indiener;
b. de dagtekening en de handtekening;*

c. een omschrijving van ons besluit. U kunt ook een kopie van het besluit meesturen; en
d. de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit.

**Als u het bezwaarschrift digitaal verstuurt, moet u het bezwaarschrift ook ondertekenen. U kunt het bezwaarschrift met handtekening inscannen en versturen naar woo@tweedekamer.nl.*